

31839 Jeugdzorg

33684 Regels over de gemeentelijke verantwoordelijkheid voor preventie, ondersteuning, hulp en zorg aan jeugdigen en ouders bij opgroei- en opvoedingsproblemen, psychische problemen en stoornissen (Jeugdwet)

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 22 november 2013

Op 27 september 2013 (Kamerstuk 33 684, nr. 12) heb ik u, mede namens de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie, het onderzoeksrapport van het adviesbureau Anderson Elffers Felix (AEF) aangeboden over de vormgeving van professionalisering in het nieuwe jeugdstelsel. In deze brief ga ik, mede namens de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie, hierop nader in.

Vormgeving professionalisering nieuwe jeugdstelsel

De regering vindt het van groot belang dat hulpverleners die jeugdhulp leveren goed toegerust zijn voor het uitoefenen van hun beroep en dat dit ook toetsbaar is. Beroepsregistratie is, naast andere kwaliteitsinstrumenten, een waardevolle manier om kwaliteit van hulpverlening en transparantie te borgen. Een hulpverlener die is opgenomen in een beroepsregister, voldoet aan opleidingseisen, is gebonden aan beroepsethische normen en is onderworpen aan tuchtrecht. Het is nodig dat alle sectoren tijd en gelegenheid krijgen voor de gezamenlijke invulling van een breed kwaliteitskader dat in elk geval invulling geeft aan de norm van de verantwoorde werktoedeling. Het kwaliteitskader biedt handvatten bij het beantwoorden van de vraag wanneer wel en niet verantwoord werk aan andere dan geregistreerde professionals¹ kan of moet worden toegedeeld.

Voor de jeugdhulp zal een nieuw kwaliteitskader moeten worden ontwikkeld. De regering vindt het belangrijk dat de partijen uit de jeugdhulp (zoals cliëntenorganisaties, beroepsverenigingen, brancheorganisaties en gemeenten) dit nieuwe kwaliteitskader gezamenlijk ontwikkelen, zodat het beste van de

¹ Onder geregistreerde professionals wordt in dit kader verstaan jeugdhulpverleners die zijn geregistreerd in het kwaliteitsregister jeugd of in het BIG-register.

verschillende kwaliteitssystemen hierin verenigd kan worden. Een gezamenlijk gedragen kwaliteitskader leidt tot een gelijk speelveld voor alle jeugdhulpaanbieders, waar nu nog sprake is van verschillende sectoren met elk hun eigen historie op het gebied van professionalisering. Op termijn zal gewerkt worden naar een integralere aanpak van professionalisering van beroepen in het gehele sociale domein.

Op dit moment wordt voor de jeugdzorg (bureaus jeugdzorg, provinciaal gefinancierde jeugdzorgaanbieders en aanbieders van gesloten jeugdzorg), de raad voor de kindbescherming, de justitiële jeugdinrichtingen, Stichting Halt en Nidos toegewerkt naar een systeem van beroepsregistratie. Met het oog op de in het regeerakkoord opgenomen versnellingsambitie, streeft de regering ernaar hiervoor zo spoedig mogelijk, vooruitlopend op de nieuwe Jeugdwet, een wettelijk kader te realiseren.

Op 23 april 2013 is het wetsvoorstel professionalisering van de jeugdzorg aan de Kamer aangeboden (Kamerstukken II 2012/13, 33 619, nrs. 1-4). Dit betreft een wijziging van de huidige Wet op de jeugdzorg (Wjz). Tegelijk met het verzenden van onderhavige brief start ook de voorhangprocedure betreffende de amvb professionalisering onder de Wjz en ontvangt u met een separate brief de nota naar aanleiding van het verslag.

In deze amvb is de norm van de verantwoorde werktoedeling opgenomen.

Uitgangspunt van deze norm is dat instellingen verplicht worden om te werken met - in het op te richten kwaliteitsregister jeugd - geregistreerde professionals, tenzij zij aannemelijk kunnen maken dat werktoedeling aan anderen niet leidt tot kwaliteitsverlies dan wel dat het noodzakelijk is anderen dat werk toe te delen ('comply or explain').

Deze norm is ontwikkeld binnen de context van de huidige jeugdzorg. Zoals aangekondigd in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Jeugdwet (Kamerstukken II 2012/13, 33 684, nr. 3, blz. 49), heeft de regering het eerder genoemde onderzoek laten uitvoeren naar de mogelijkheden en consequenties van het van toepassing laten zijn van de norm van de verantwoorde werktoedeling voor de verschillende beroepsgroepen en sectoren die komen te vallen onder het begrip jeugdhulp. Kernvraag is of de norm zomaar kan worden overgenomen voor het brede domein van de jeugdhulp, waar nu nog sprake is van verschillende sectoren met elk hun eigen historie op het gebied van professionalisering.

Dit onderzoek schetst een divers beeld. In een aantal deelsectoren die straks tot de jeugdhulp gaan behoren wordt al gewerkt met beroepsregistratie. Zo is BIG-registratie een belangrijke vorm van kwaliteitsborging in de jeugd-ggz. Daarnaast zijn er deelsectoren, zoals in de jeugd-vb en jeugdwelzijn, waar verplichte beroepsregistratie minder voorkomt. In de jeugd-vb heeft men bijvoorbeeld een competentiebox ontwikkeld met verschillende profielen, die een gedragen standaard biedt voor het ontwikkelen en toetsen van opleidingen.

De regering onderkent dat beroepsregistratie niet voor alle functies in de jeugdhulp de eerst aangewezen manier van kwaliteitsborging is. Dit is inherent aan het systeem van ‘comply or explain’ en de keuze om vooralsnog wo-gedragswetenschappers en hbo-jeugdzorgwerkers in het kwaliteitsregister jeugd op te nemen.

Omdat het niet mogelijk en niet wenselijk is in de Jeugdwet verschillende regimes van eisen aan professionals, gebaseerd op de nu bestaande sectoren, naast elkaar te laten bestaan, en ook gezien de veranderdoelstelling die voor de ondersteuning en behandeling van jeugdigen en gezinnen met deze wet wordt nagestreefd, heeft de regering - mede op basis van bovengenoemd onderzoek - besloten voor de jeugdhulp de norm van de verantwoorde werktoedeling op te nemen met het volgende uitgangspunt: instellingen dienen te werken met in het kwaliteitsregister jeugd of in het BIG-register geregistreerde professionals, tenzij zij aannemelijk kunnen maken dat werktoedeling aan anderen niet leidt tot kwaliteitsverlies dan wel dat het noodzakelijk is anderen dat werk toe te delen (‘comply or explain’). Voor de operationalisering hiervan moet door alle betrokken partijen een nieuw kwaliteitskader worden ontwikkeld.

Deze norm van de verantwoorde werktoedeling zal worden opgenomen in het Uitvoeringsbesluit onder de Jeugdwet. Conform artikel 4.1.4, vierde lid, van het wetsvoorstel Jeugdwet (ingebracht bij het amendement Ypma/Bergkamp, Kamerstukken II 2013/14, 33 684, nr. 58) zal de amvb, die de basis moet vormen voor het kwaliteitskader dat in het kader van de professionalisering zal worden ontwikkeld, worden voorgehangen bij de beide Kamers der Staten-Generaal.

Ontwikkeling kwaliteitskader voor jeugdhulp

Partijen uit de jeugdhulp worden uitgenodigd gezamenlijk een kwaliteitskader voor jeugdhulp vorm te geven. Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (mede namens het ministerie van Veiligheid en Justitie) en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) zullen samen dit proces stimuleren en faciliteren.

Het kwaliteitskader ondersteunt de boogde transformatie. Daarbij zal het kwaliteitskader in ieder geval handvatten bieden bij het beantwoorden van de vraag wanneer wel en niet verantwoord werk aan andere dan geregistreerde professionals kan of moet worden toegedeeld.

Het kwaliteitskader dient als basis voor het door de inspectie(s) op te stellen toetsingskader. Het is daarom belangrijk dat de inspectie(s) voldoende gelegenheid heeft (hebben) om betrokken te worden bij de ontwikkeling, vanuit het oogpunt van handhaafbaarheid.

Tenslotte

Mijn ambitie is om de verschillende professionaliseringsinspanningen, in de nu nog verschillende deelsectoren, te bundelen zodat, wanneer er straks sprake is van jeugdhulp, de professionalisering volop door kan gaan. Ook biedt dit ruimte voor innovatie, doordat het ontwikkelen van het kwaliteitskader een proces betekent van continue kwaliteitsverbetering.

Ik ben me er van bewust dat het een opgave is om met zoveel partijen, met zoveel verschillende achtergronden, een kwaliteitskader voor de jeugdhulp overeen te komen. Het is echter nodig voor de kwaliteit van de jeugdhulp, de professionals én de jeugdigen en hun ouders die jeugdhulp ontvangen. De professionals zijn de mensen die de jeugdhulp daadwerkelijk gaan leveren. Voor mij staat voorop dat zij goed in staat moeten worden gesteld om hun belangrijke werk te doen.

Ik zal de Kamer op de hoogte houden van de voortgang van dit proces.

De staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,

M.J. van Rijn